

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 104/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Jiří Kučerom, Trnavská cesta 60, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, taktiež čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II č. k. 7 T 115/2013 z 18. februára 2020, uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Tos 27/2020 z 11. marca 2020 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tdo 61/2020 z 23. septembra 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť sťažovateľa **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu bola 23. novembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, taktiež čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 T 115/2013 z 18. februára 2020, uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 27/2020 z 11. marca 2020 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Tdo 61/2020 z 23. septembra 2020.

Sťažovateľ navrhol zrušiť napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu a priznať mu finančné zadostučinenie 20 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Sťažovateľ je trestne stíhaný okresným súdom v konaní pre zločin krátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 Trestného zákona pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 T 115/2013. Aktuálne je vec vedená pod sp. zn. 1 T 31/2020.

3. Okresný súd uznesením č. k. 7 T 115/2013 z 26. januára 2020 rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodu § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Sťažovateľ podal okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá bola predmetom posudzovania touto ústavnou sťažnosťou napadnutými rozhodnutiami. Okresný súd žiadosť o prepustenie z väzby zamietol, krajský súd následnú sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zamietol a najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol s odôvodnením, že „*bolo podané neoprávnenou osobou a že dovolanie mohol podať iba minister spravodlivosti*“.

II.

Predbežné prejednanie ústavnej sťažnosti

K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

4. Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd totiž pri zakladaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

5. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorú aj využil. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy, listiny a dohovoru v danom prípade spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda krajského súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

6. Ústavný súd vzhľadom na uvedené ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Ústavný súd podotýka, že k ústavnej sťažnosti nebola priložená kópia uznesenia okresného súdu, v dôsledku čoho nemá zároveň náležitosti ustanovené zákonom v zmysle § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo je zároveň dôvodom na jej odmietnutie [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

7. Keďže napadnuté rozhodnutie krajského súdu sa stalo právoplatným 11. marca 2020 a sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 20. novembra 2020, teda po uplynutí lehoty na podanie sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona o ústavnom súde, ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa s otázkou včasnosti podania ústavnej sťažnosti. Podľa § 1 zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v čase

od 27. marca 2020 (dátum nadobudnutia účinnosti zákona) do 30. apríla 2020, spočívali lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva. V uvedenom období teda lehoty neplynuli a od 1. mája 2020 ich plynutie pokračuje, resp. pokračovalo. Z doslovného znenia uvedeného ustanovenia vyplýva, že spočívanie lehôt sa týka len ochrany práv v súkromnoprávných vzťahoch. Vychádzajúc z cieľa predmetnej právnej úpravy a celospoločenskej situácie, za ktorej boli mimoriadne opatrenia zákonodarcom prijaté, je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že sťažením uplatnenia ochrany svojich práv v mimoriadnej situácii sú (boli) potenciálne postihnutí aj nositelia práv, vyplývajúcich z iných než súkromnoprávných vzťahov (napríklad práva, ochrana ktorých sa uplatňuje v správnom súdnictve, ale aj v súdnictve ústavnom). Ústavný súd (napr. na rozdiel od Európskeho súdu pre ľudské práva) nemá zákonom danú možnosť sám svojím vlastným vnútorným aktom rozhodnúť o predĺžení lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, rešpektuje však vo svojej činnosti inter alia princípy právneho štátu, princíp rovnosti, povinnosť ústavne konformného výkladu a aplikácie právnych noriem (čl. 152 ods. 4 ústavy), ako aj materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd. Preto vychádzajúc z čl. 46 ústavy s ohľadom na § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. II až IV Civilného sporového poriadku považuje spočívanie lehoty na uplatnenie práva v uvedenom období za aplikovateľné aj na posudzovanie dodržania lehoty na podanie návrhu na začatie konania pred ústavným súdom. Keďže prvým dňom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti bol 1. máj 2020, posledným dňom lehoty bol 1. júl 2020. Sťažovateľ podal svoju ústavnú sťažnosť 20. novembra 2020.

8. Ústavný súd vzhľadom na uvedené ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. Ústavný súd aj tu poznamenáva, že k ústavnej sťažnosti nebola priložená kópia uznesenia krajského súdu, v dôsledku čoho nemá zároveň náležitosti ustanovené zákonom v zmysle § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo je zároveň dôvodom na jej odmietnutie [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

K uzneseniu o dovolaní:

9. V tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ nesúhlasí s najvyšším súdom, podľa ktorého aktívne procesne legitimovaný na podanie dovolania bol v tomto prípade len minister spravodlivosti, z ktorého dôvodu dovolanie § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol ako podané neoprávnenou osobou. Sťažovateľ najvyššiemu súdu vytýka, že sa v uznesení o dovolaní nezaoberal skutkovými a právnymi dôvodmi, ktoré sťažovateľ v dovolaní vymedzil.

10. V tomto prípade neostáva iné, len konštatovať, že najvyšší súd správne poukázal na ustanovenie § 371 ods. 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého môže podať minister spravodlivosti dovolanie aj voči rozhodnutiam súvisiacim s väzbou, a to ako jediná oprávnená osoba.

11. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 453/2011).

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

13. Ústavný súd konštatuje, že v odôvodnení uznesenia o dovolaní sa najvyšší súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami. Uznesenie o dovolaní považuje ústavný súd za ústavne udržateľné a konštatuje, že mu nemožno vyčítať svojevôľu či neodôvodnenosť, ktoré by mali za následok jeho arbitrárnosť. Sťažovateľ zjavne nebol oprávnenou osobou na podanie dovolania.

14. Ústavný súd v dotknutej časti preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú a do tretice poznamenáva, že k ústavnej sťažnosti nebola priložená kópia uznesenia o dovolaní, v dôsledku čoho nemá zároveň náležitosti ustanovené zákonom v zmysle § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo je zároveň dôvodom na jej odmietnutie aj v zmysle § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu